

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

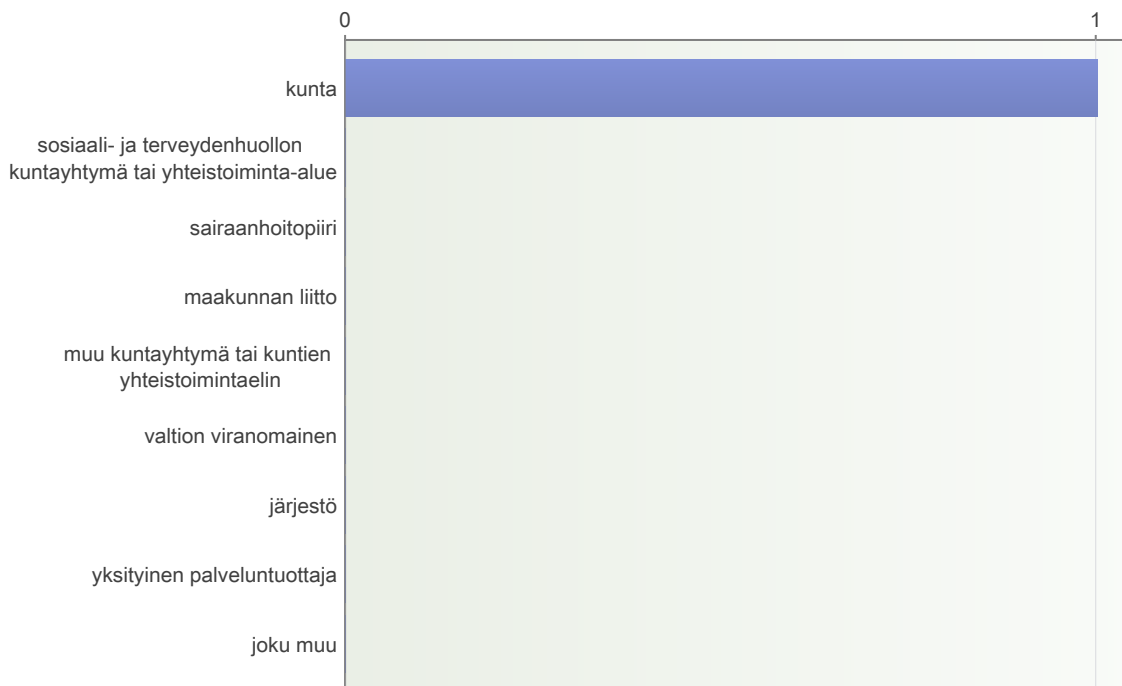
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Raision kaupunki	Juha Sandberg	juha.sandberg@raisio.fi	27.11.2017	Kaupunginhallitus

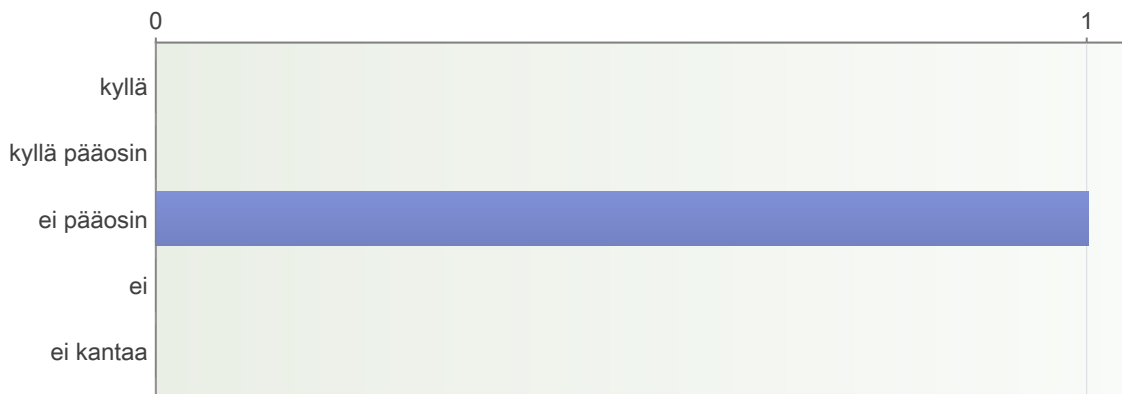
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

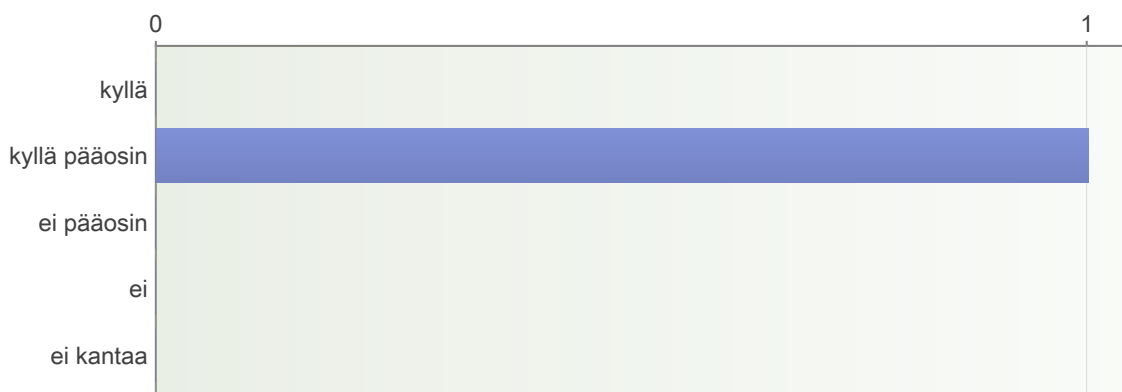
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Väestön terveyserot eivät kavennu, sillä yhdenvertaisia palveluja ei kyetä järjestämään haja-asutusalueille, saaristoon ja harvaan asutuilla alueilla.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

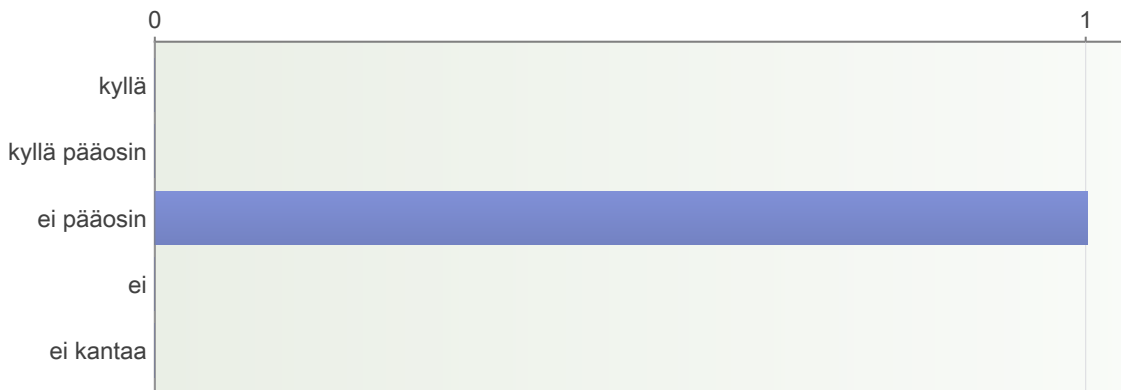
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalla on vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihinsa eniten siellä, missä on eri palveluntuottajia runsaasti. Myös henkilökohtainen budjetti tarjoaa mahdollisuuden tehdä omia ratkaisuja. Valinnanvapauslakia pystyvät hyödyntämään eniten ne, jotka nytkin tekevät omaa hyvivintiaan koskevia ratkaisuja.

7. 3.Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

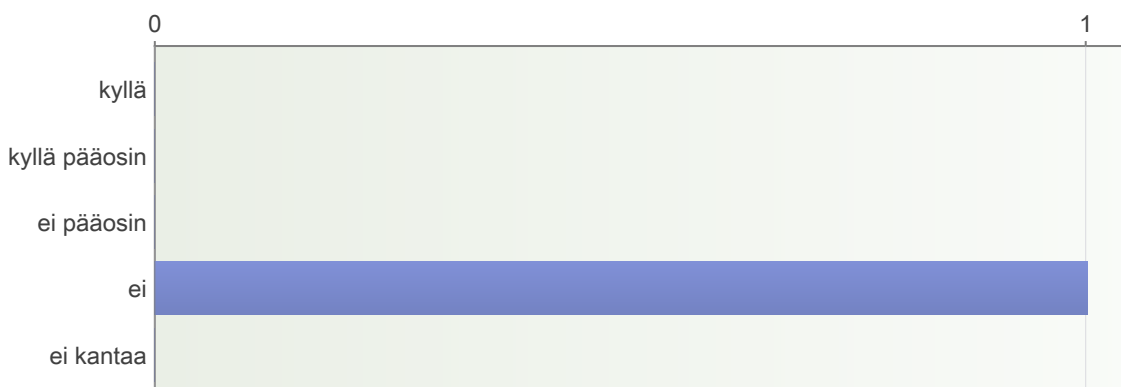
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli asiakkaalla on kyky arvioida omia tarvitsemiaan palveluita takaa lakiluonnos asiakkaalle mahdollisuuden hakeutua omaan tilanteeseensa sopivaan palveluun. Monet nyt asiakassetelin piiriin ja henkilökohtaisen budjetoinnin piiriin kuuluvat palvelut ovat sellaisia, että asiakas tarvitsee tarvitsee ammatillisen ja yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

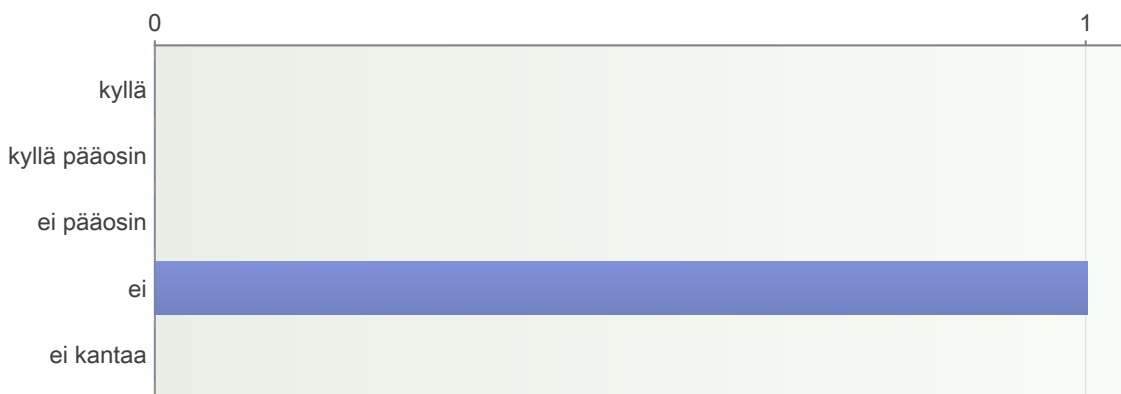
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluketjujen toteutumisen seuranta luo haasteen asiakkaiden useista päällekkäisistä ja samanaikaisista palvelutarpeista johtuen. Lakiluonnoksessa integraatio sosiaali- ja terveyspalvelujen välillä ei toteudu tavoitteeksi asetetulla tavalla.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

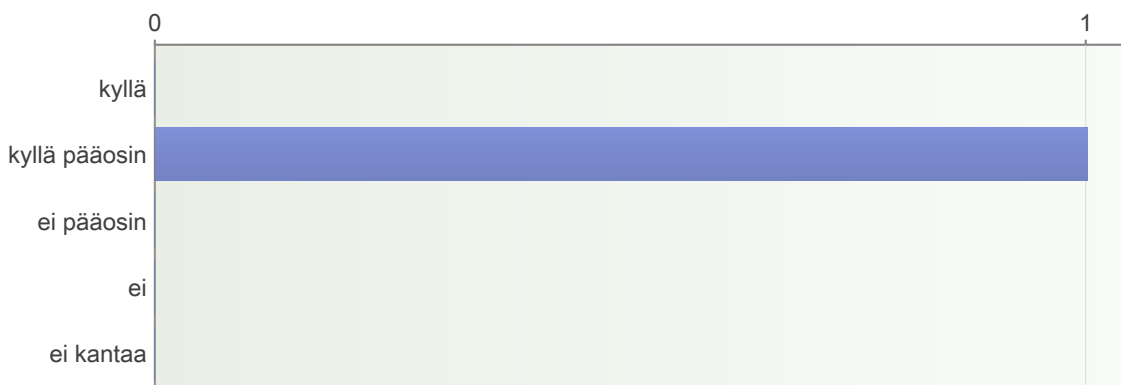
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tietojärjestelmät eivät tule olemaan yhteensopivia vielä moneen vuoteen. Erityisesti hoitoketjujen saumattomuus on epävarmaa.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

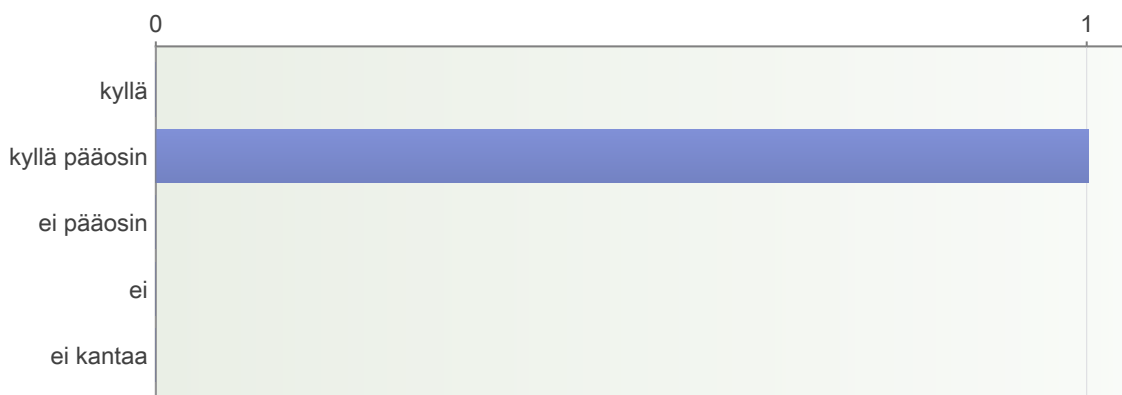
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos lähtee siitä, että maakunnilla on mahdollisuus toteuttaa mm. liikelaitosten lukumäärän osalta omaa velvoitettaan hyvin vapaamuotoisesti.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

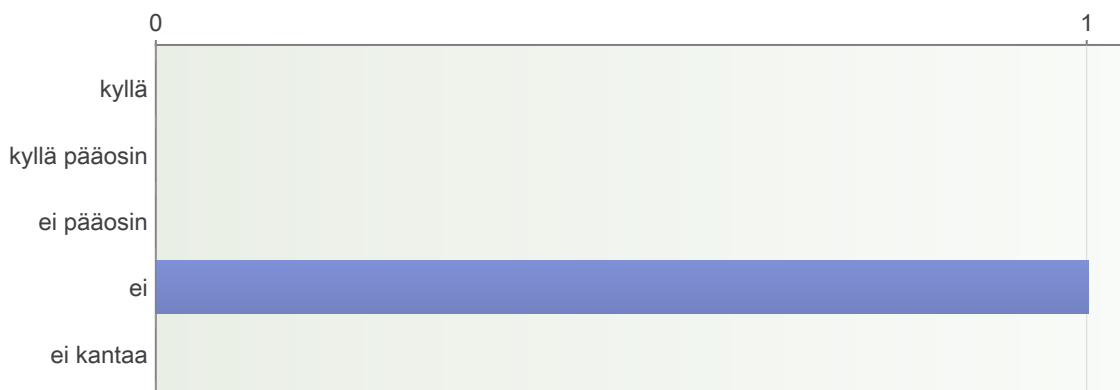
Vastaajien määrä: 1

- Muutos velvoittaa organisaatiot uudistamaan toimintatapaansa. Näkökulma asiakkaaseen ja kustannuksiin tulee muuttumaan radikaalisti.

Lakiluonnos johtaa toimintatapojen muuttumiseen, mutta on todennäköistä, etteivät kaikki toiminnot muutu positiiviseen suuntaan. Esimerkiksi sellaisiin palveluinnovaatioihin tai uusiin menetelmiin, jotka eivät johda tuottajien taloudellisen hyödyn parantumiseen, ei välttämättä investoida tai niitä oteta käyttöön. Näkökulma asiakkaaseen ja kustannuksiin tulee muuttumaan radikaalisti.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

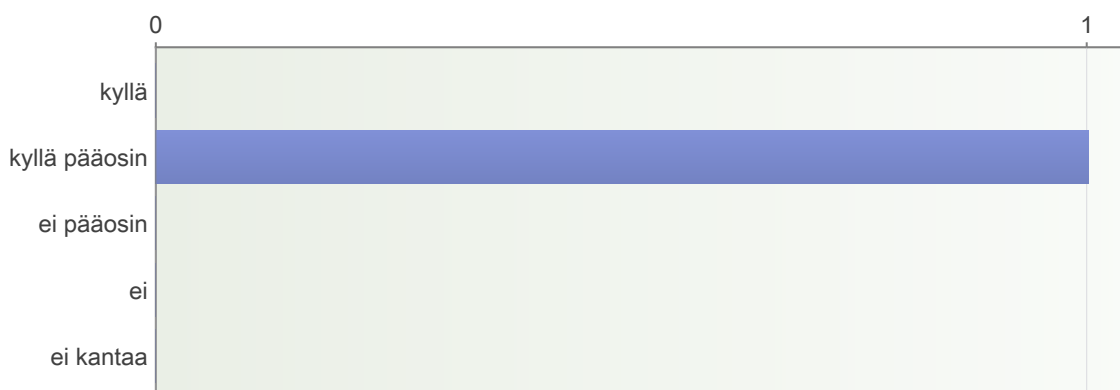
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suuria kustanuksia tulee aiheuttamaan monimutkaisen hallinnon pystyttäminen, henkilöstön palkkaharmonisointi, ICT-kustannukset ja todennäköisesti asiakasetelein kustannettavat erikoissairanhoidon ja muiden erityispalvelujen kustannukset.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jää maakunnan ratkaistavaksi, onko resursoitu riittäväksi.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

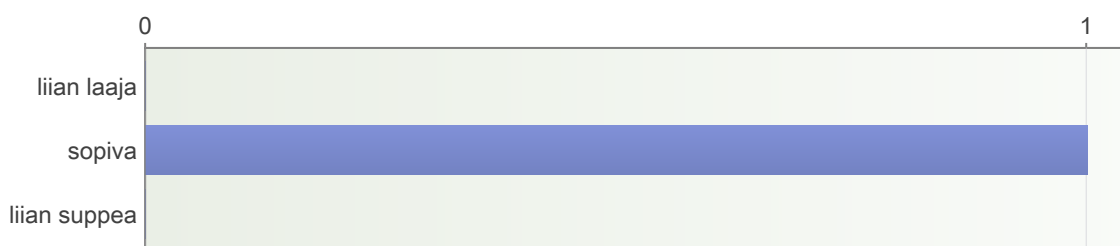
22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskukset vastaavat lakiluonnoksen perusteella lähinnä nykyisiä terveyskeskuksia. Sosiaalihuollon palvelujen osuus palveluvalikoimissa jää kovin vähäiseksi.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

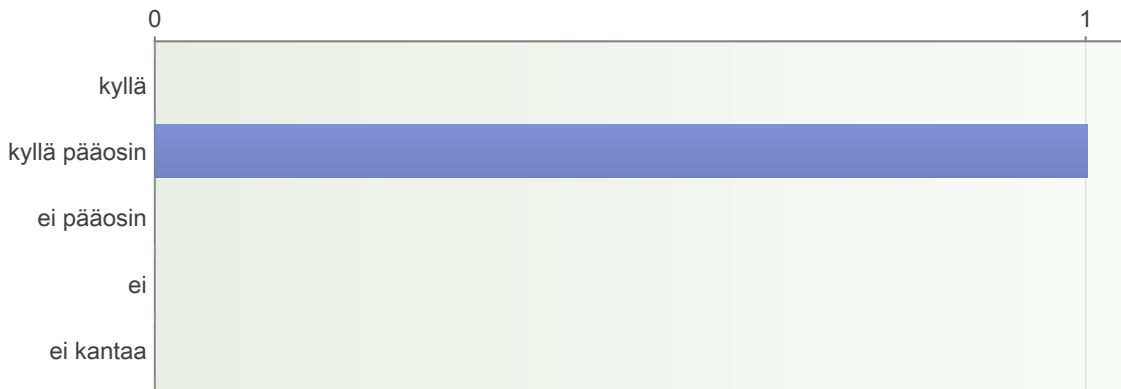

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

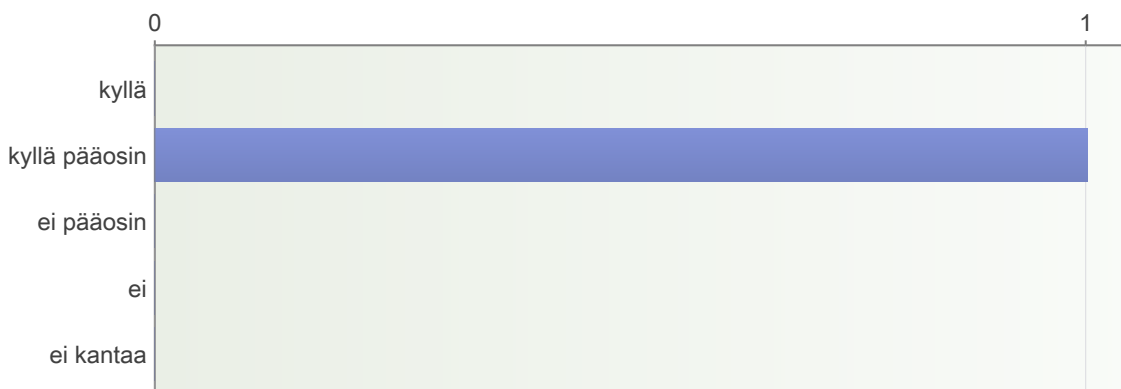

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

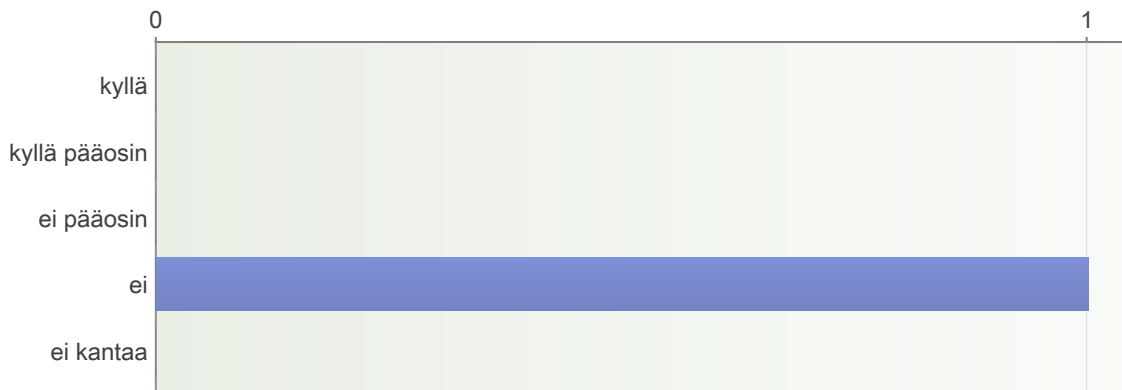

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalihuollon osaaminen maakunnan liikelaitoksessa on varmistettu melko ylimalkaisesti toteamalla, että sosiaalihuollon osaaminen varmistetaan vähimmillään yhdellä moniammatillisella ryhmällä.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

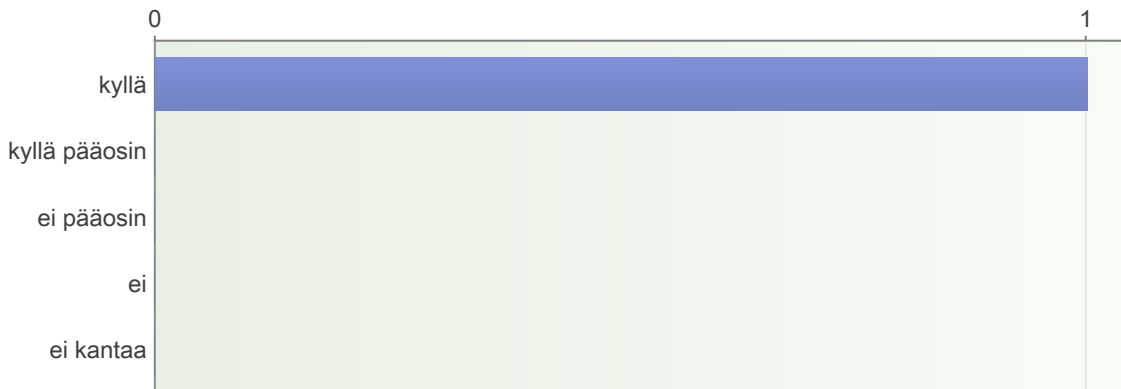

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

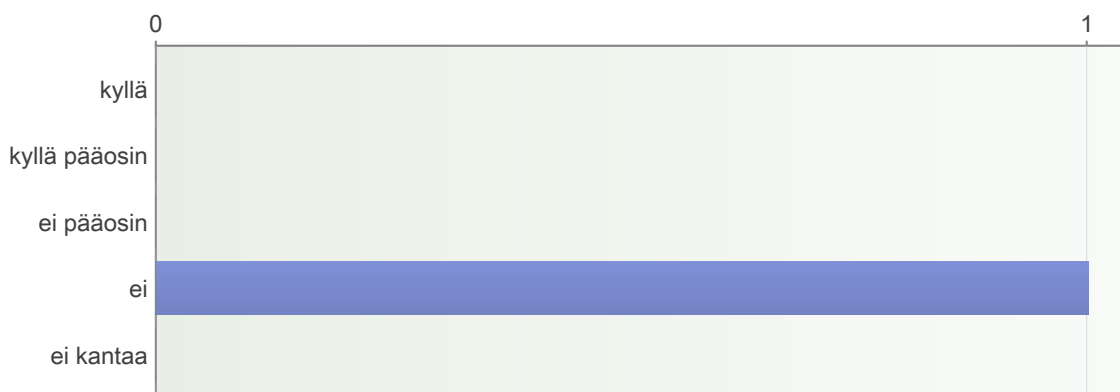
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Erikoissairaanhoidon päivystyksen riittävään resurssointiin vaikuttavat tekijät (julkisuudessakin käyty keskustelu). Nykyisin hyvin toimivien hoitoketjujen ja yhteistyökäytäntöjen vaarantuminen esim. kotisairaaloiminnassa, jos seteleillä hankitaan palveluja eri palvelujen tuottajilta.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

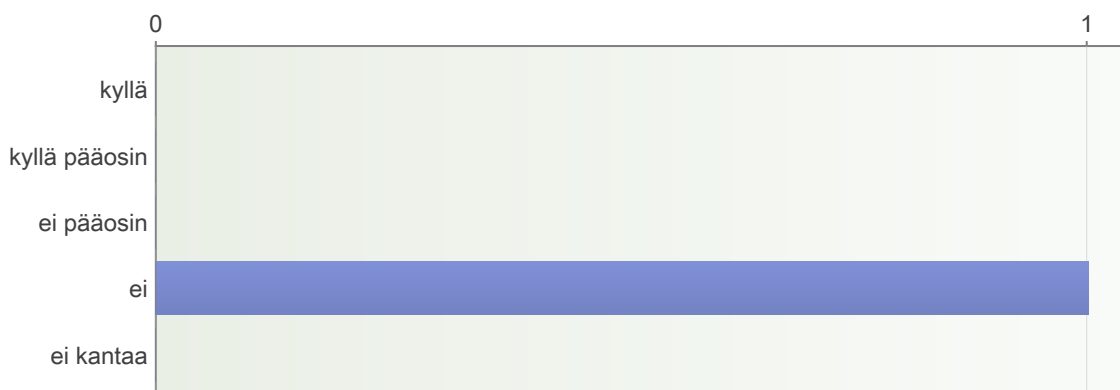
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasetelien myöntämisen kriteerit tulee määrittää selkeästi. Kun resursseja on rajallinen määrä, johtaa palvelutuotannon kasvu toisaalla palvelutuotannon vähenemiseen jossakin muualla. Jos asiakasetelien myöntäminen kasvaa rajusti, voi maakunta joutua supistamaan palveluita tai tuottamaan niitä epätarkoituksenmukaisella väestöpohjalla.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

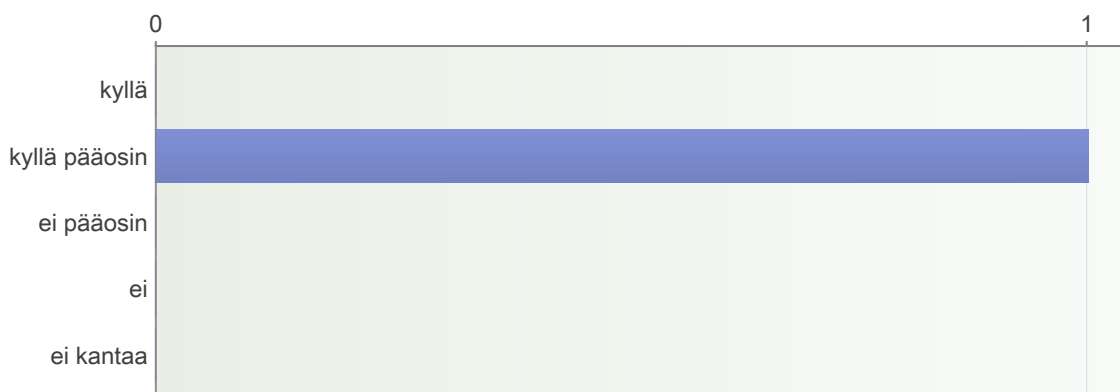

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

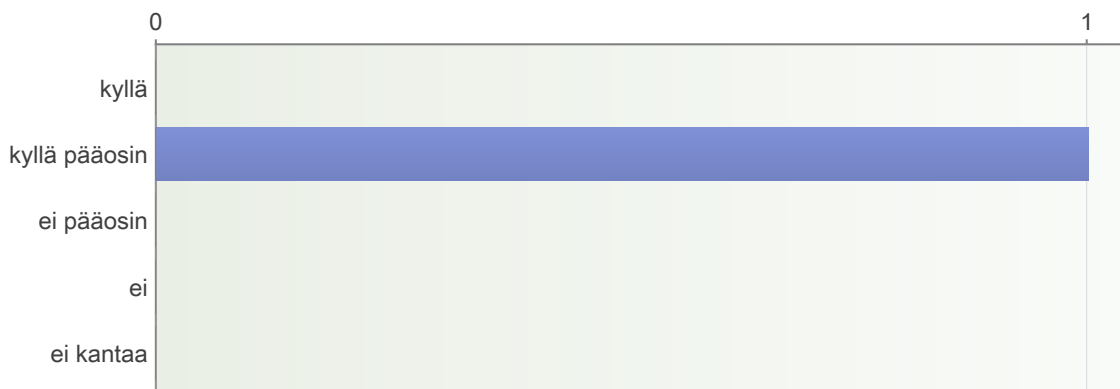
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kun asiakkaalla itsellä on kyky tehdä valintoja, on asiakassetelit perusteltuja

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

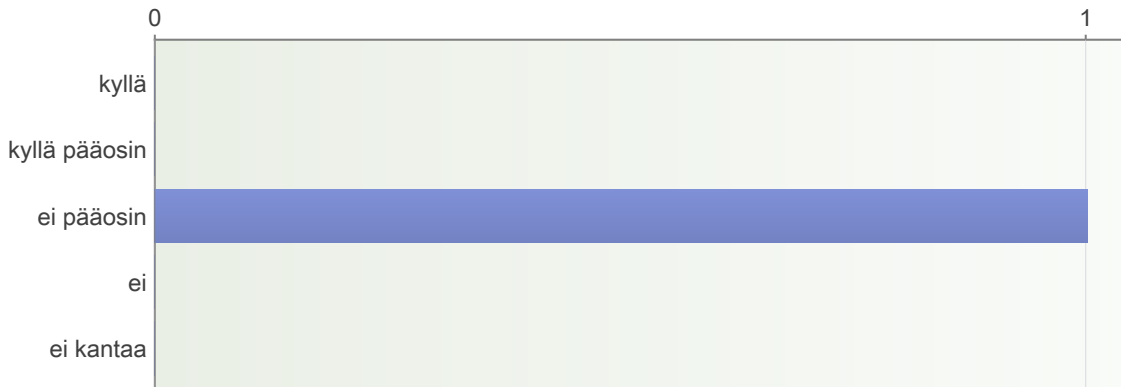

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

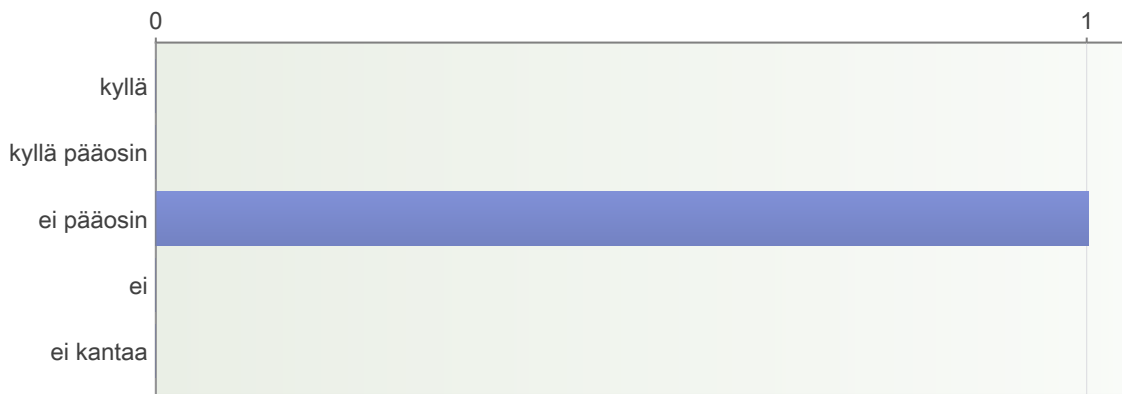
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Avainasemassa on riittävä palvelutarpeen arviointi ja osaava palvelun ohjaus sekä tarvittavien palveluntuottajien palveluvalikko. Koska palveluntuottajien määrässä ja palveluvalikoimassa on radikaaleja alueellisia eroja, voi esitetty malli jopa pahentaa terveyseroja. Lakiluonnos ei myöskään ota kantaa, miten toimitaan, kun henkilökohtainen budjetti on käytetty ennen vuoden loppua.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

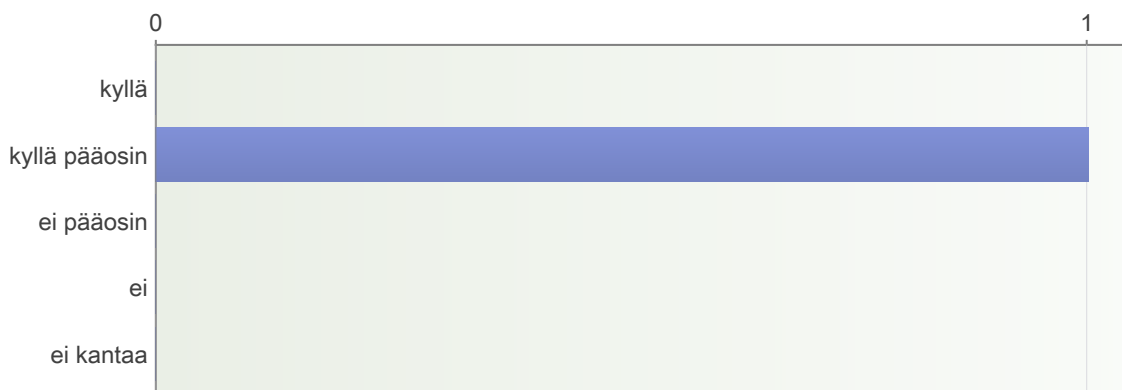
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riittävän, monipuolisen ja palvelutarpeen kattavan asiakassuunnitelman laadinta tuo paljon haastetta asioita käsitteleville viranhaltijoille.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

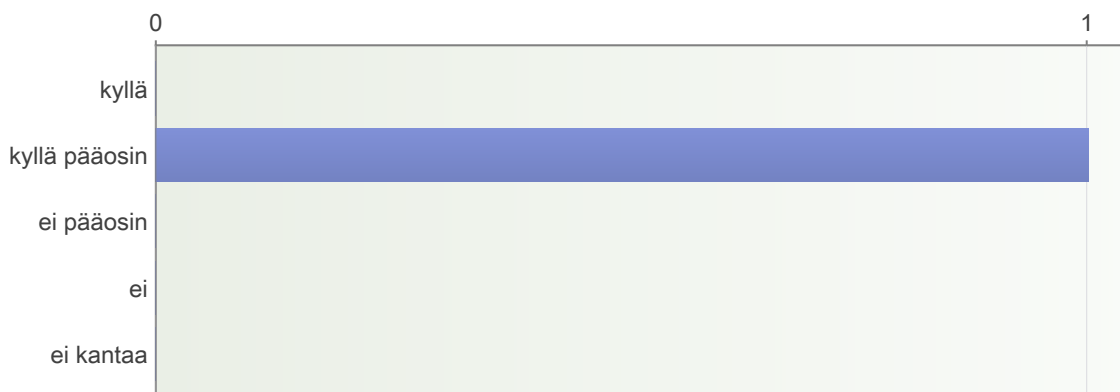

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

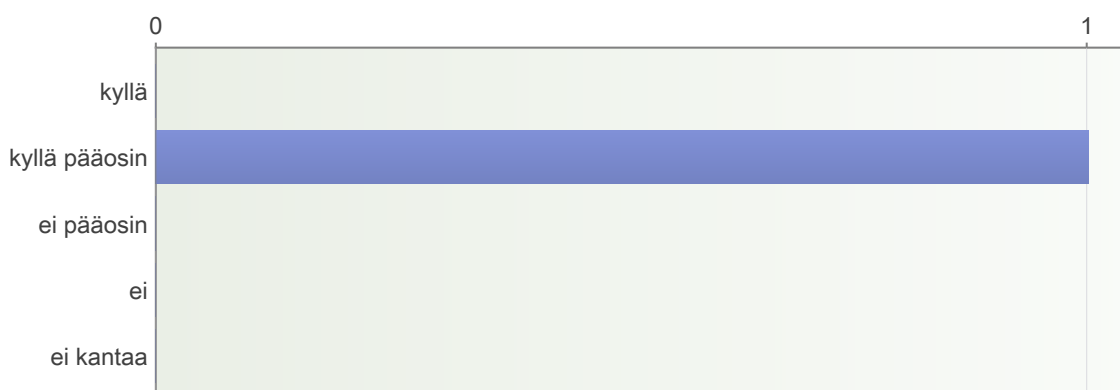
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien laatimat sääntökirjat ovat avainasemassa

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

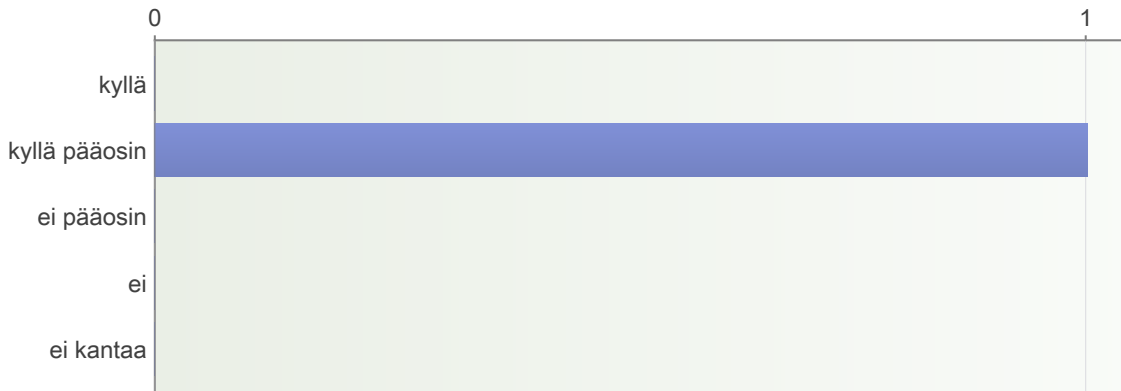

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

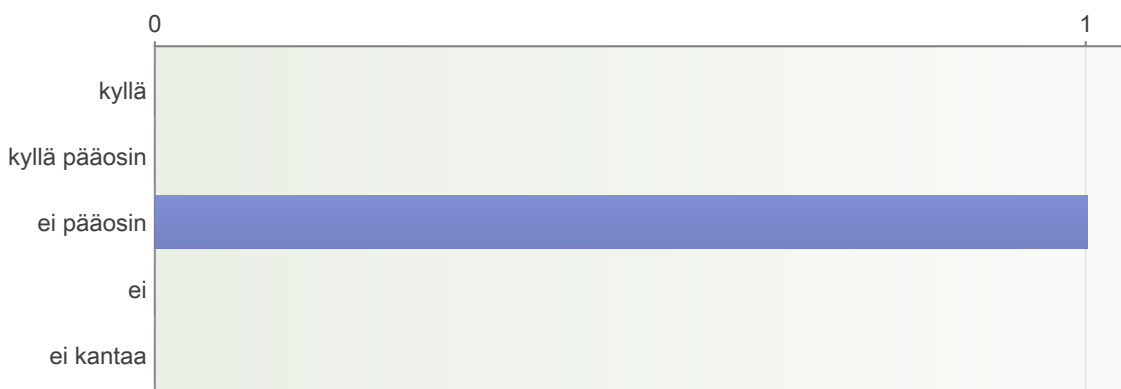
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

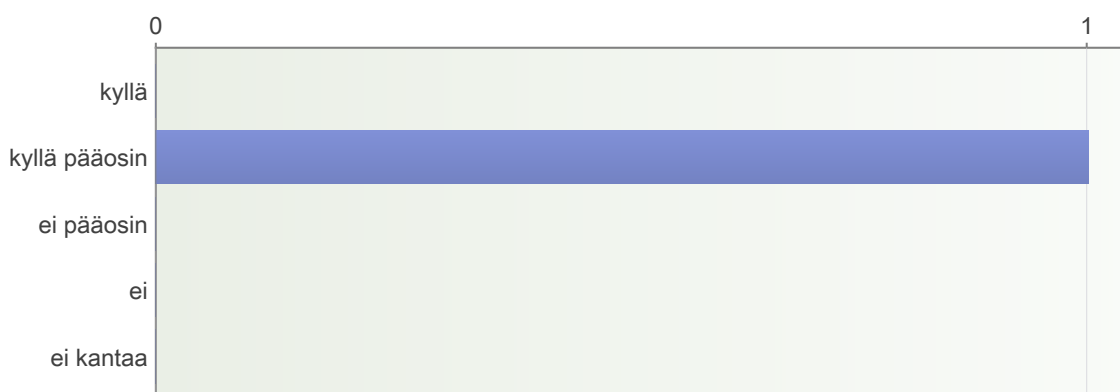
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitetty rakenne mahdollistaa palvelujen rahoittajan näkökulmasta epäsuotuisia osioita optimointimahdollisuuksia. Merkittävin taloudellinen kannustinongelma ilmenee sote-keskusten jatkopalveluun ohjauksessa. Sote-keskukset voivat ainakin teoriassa optimoida taloudellista tulostaan ohjaamalla asiakkaitaan maakunnan suoraan rahoittaman liikelaitoksen palveluihin. Tällaisten ei-toivottujen kannustinvaikutusten eliminointi on maakuntien vastuulla. Mahdollisia syntyviä kustannusvaikutuksia ei ole huomioitu.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

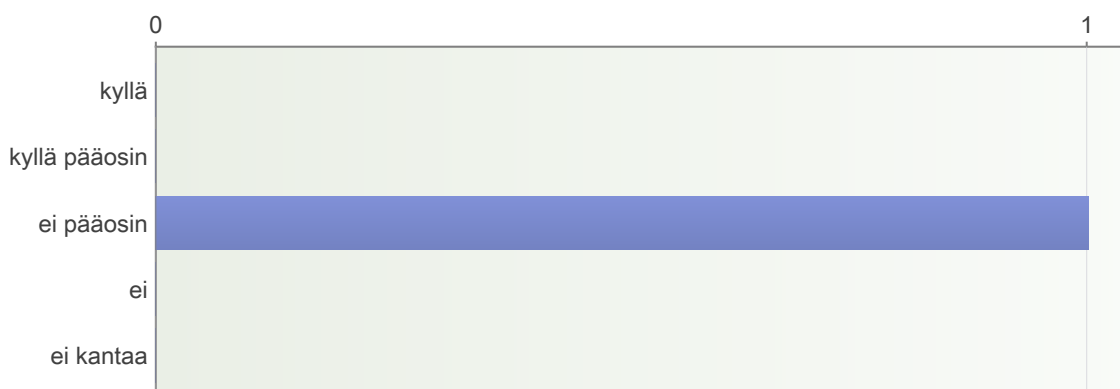

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

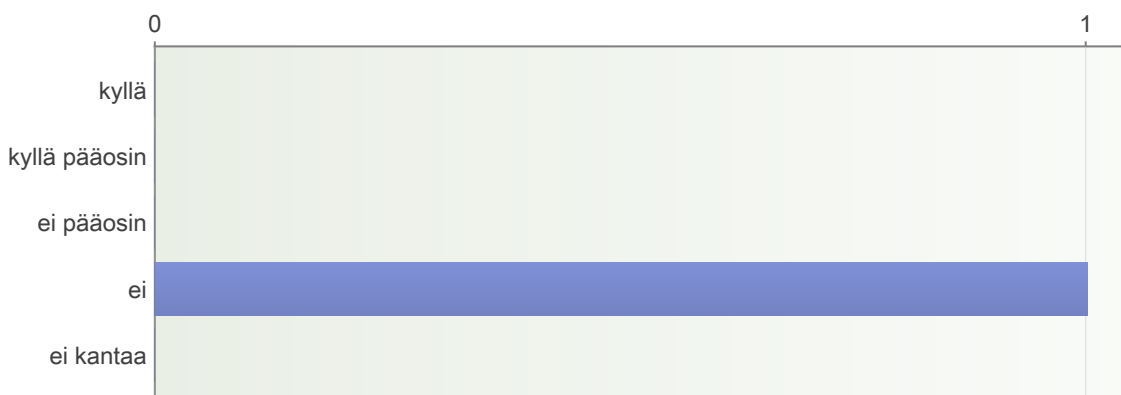
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-uudistuksen epävarmuudesta ja viivästyksistä johtuen julkisen sektorin kehittäminen ja valmistautuminen uudistukseen on ollut rajoitettua. Sen sijaan yksityinen sektori on perustanut uusia yksiköjä ja laajentanut toimintaansa. Uudistuksen tultua voimaan on taattava riittävät siirtymäajat.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

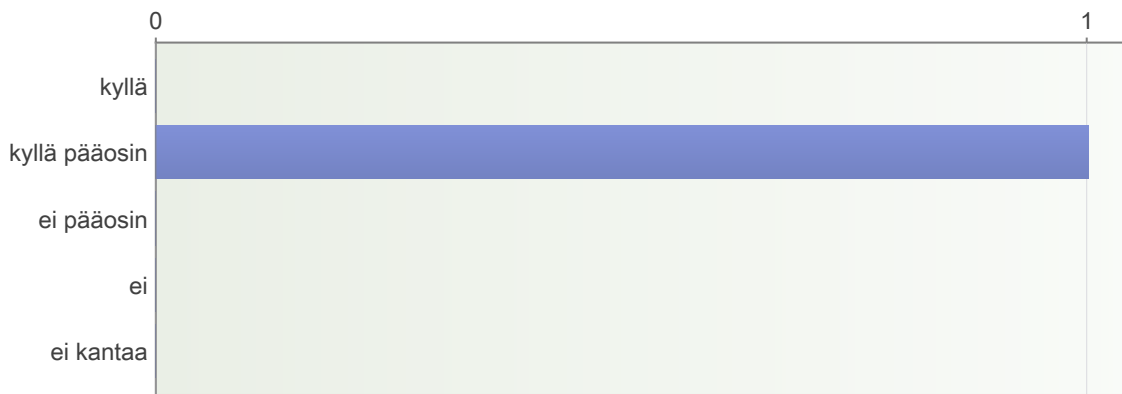
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos asiakassetelin käyttö on 24 §:n mukaisessa laajuudessa, on odotettavissa henkilöstön siirtymisiä ja niistä seuraavia resurssiongelmia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

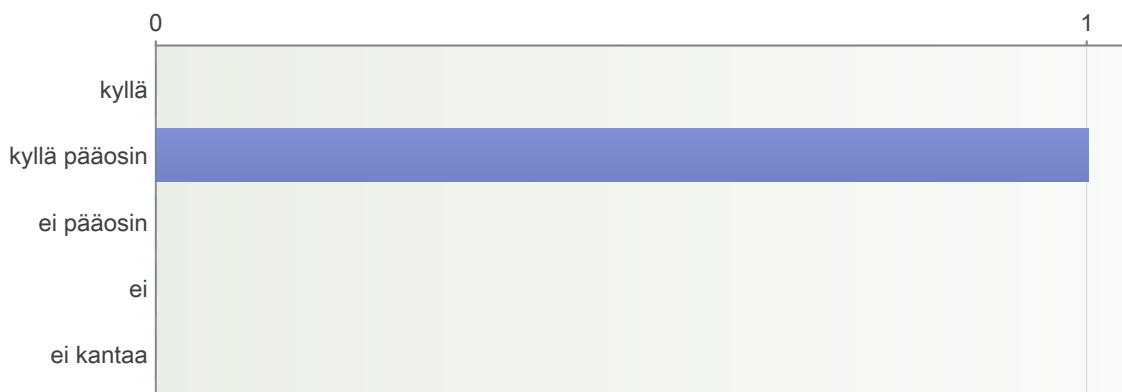

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

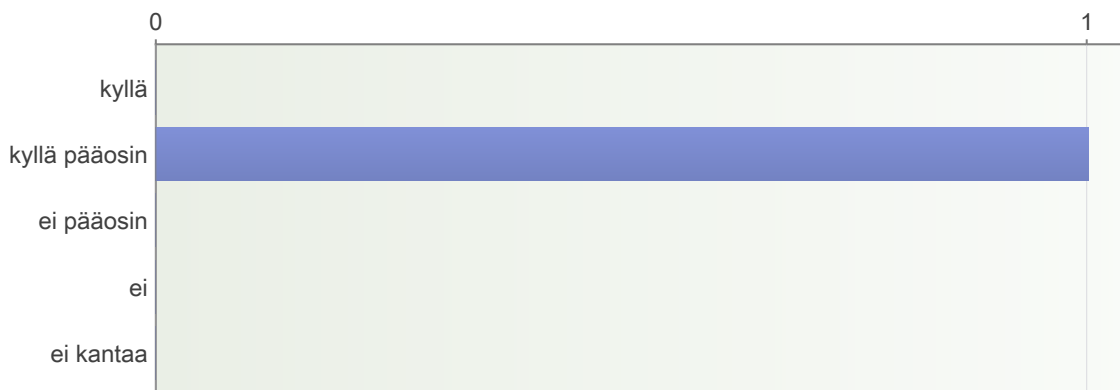

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

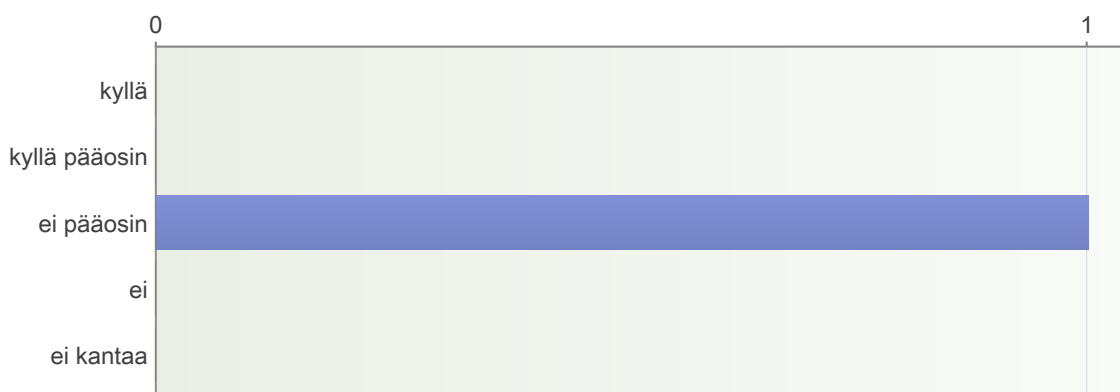
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riippuen yksityisen toimijan koosta ja resursseista

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

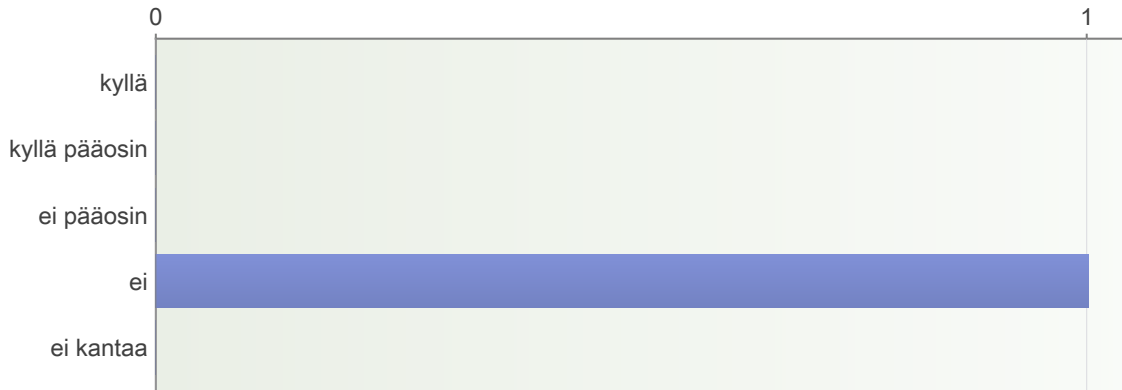
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toimivien palvelujen tuottaminen edellyttää riittävää asiakas/väestöpohjaa ja on odotettavissa, että pienet toimijat joutuvat sulautumaan isompiin yksikköihin

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen kustannusvaikutukset, henkilöstövaikutukset ja asiakkaiden todellinen käyttäytyminen uudessa palvelurakenteessa on vaikeaa ennustaa ja arvioida. Uudistukseen sisältyy riskejä niin palvelun saatavuuden, terveyserojen kasvun, palveluketjujen katkeamisen kuin kustannusten kasvun näkökulmista. Näitä voitaisiin välttää toteuttamalla uudistus vaiheittaisesti ja hitaammassa aikataulussa.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

-

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiehdotus pitää tällaisenaan hylätä.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- -